
V knihovně byste se neměli bát

V knihovně byste se neměli bát

Knihovnickému povolání se **Kateřina Bajtlová** věnuje už sedmnáct let, přičemž poslední dva roky pracuje jako vedoucí knihovny Katolické teologické fakulty (KTF UK). Jako správnou milovnici knih ji nejvíce trápí, co dělat s knihami, které se časem vyřazují. A obecně má ráda knihovny, kde nemusí být čtenáři až příliš svázáni pravidly a omezeními. “Samozřejmě je fajn, když jsou v knihovně lidé potichu, ale neměli by se tam zase úplně bát,” říká.

“Já mám ráda knihovny, které jsou ke čtenářům co nejpřívětivější. Například v Národní knihovně se necítím úplně nejlépe, ve velké studovně, kde nikdo nevydá ani hlásek bych nemohla být. Mám raději, když to v knihovně žije. Nechci, aby si čtenáři museli hned odložit šatstvo a byli svázáni nějakými závaznými pokyny nebo museli vyplňovat podrobné formuláře,” vysvětluje svůj pohled.

Raději upřednostňuje moderní a přátelskou knihovnu, než aby ze všech koutů dýchal "genius loci". Ráda se proto inspirovuje tím, jak to funguje jinde, jako když měla možnost pracovně navštívit knihovnu na univerzitě v Lovani, a často ráda zajde do jiných knihoven i během vlastní dovolené. “Jenže často jsou ty zkušenosti nepřenosné, protože každá

knihovna je specifická a funguje trochu jinak. A to i v rámci jedné univerzity. Určitě funguje jinak například knihovna na Filozofické fakultě a jinak zase malá knihovna u nás,” uvědomuje si.

Se šesti spolupracovníky mají v knihovně KTF na starost zhruba 200 tisíc knih a v trezorech můžete najít i učené svazky až z 15. století. K těm se pochopitelně dostávají pouze odborníci, pro veřejnost jsou dostupné knihy od 19. století a mladší, přičemž ty vydané do roku 1900 mohou prohlížet pouze ve studovně. Ta je poměrně nová a najdete ji stejně jako celý hlavní provoz knihovny ve třetím patře fakulty.

A v čem se knihovna teologické fakulty liší od klasických knihoven? “Specifické je to pochopitelně ve čtenářích, k nám chodí především studenti. Specializujeme se na naše obory, což není jen teologie, ale i dějiny umění, architektura, obecné dějiny. Proto k nám chodí studenti i z jiných fakult, kde se věnují umění nebo historii. Jsem ráda, že už nemají o knihovně na teologické fakultě předsudky,” pochvaluje si Kateřina.

Přesto během posledních let zjišťuje, že mladí lidé chodí obecně do knihoven čím dál méně. “Mají mnohem víc možností jak se ke knihám dostat i jinak – předávají si je mezi sebou, nebo si stahují elektronický obsah.” A rozdílný zájem o čtení ostatně vnímá i u vlastních dětí: “Dcera si moc ráda čte, třeba fantasy. Syn ale vůbec, maximálně komiksy,” směje se matka dvou pubertáků.

“Přitom papírová kniha je stále přitažlivá, a například čtečka se ji nikdy zcela nevyrovná. Je to ničím nenahraditelný pocit, papírová kniha vás vtáhne do příběhu a její čtení je úplně jiný zážitek,” láká ke klasickým knížkám Kateřina, i když sama přiznává, že ani ona nemívá na čtení tolik času: “Naposledy jsem asi četla Americký deník od Ciglerové, to se mi moc líbilo, úžasná knížka. Dříve jsem četla hodně a skoro vše kromě sci-fi a červené knihovny,” usmívá se.

“Mám pocit, že dříve toho bylo víc na výběr, dnes je těžké najít knihu, které by člověk propadl. Manžel se mi směje, že je těžké vybrat pro mě knížku, protože já chci, aby tam nebylo násilí a aby se tam neubližovalo dětem – a takové knížky se dnes pro dospělé skoro nepiší,” říká Kateřina, která vzhledem k soužití s nevidomým manželem zvládá dokonce i braillovo písmo.

„Ale dnes se braillem čte už mnohem méně, nevidomí využívají čtení pomocí hlasového výstupu. Technika šla v tomhle obrovsky dopředu – a oni tak mají knihu k dispozici stejně rychle jako vidící čtenáři a nemusí už čekat na jejich audioverzi nebo vtištění v brailu. Dokonce si můžete zvolit několik druhů hlasů nebo

rychlost čtení," poodhaluje zajímavý a širší veřejnosti možná ne příliš známý svět nevidomých "čtenářů".

V dětství nebyla typický knihomol, nicméně ji ovlivnily zážitky z městské knihovny v rodném městečku Stochov. „Chodila jsem rovnat knížky do dětského oddělení, kde to pokaždé tak hezky vonělo. A také do knihovního kroužku, který vedla naše třídní učitelka, jejíž známá pracovala v knihkupectví a my jsme pak některé z knižních novinek nabízely ve škole o přestávkách v předvánoční době,” vzpomíná.

Přesto tehdy o zaměstnání kolem knih vůbec neuvažovala. Původně chtěla být po vzoru rodičů učitelkou a v období dospívání se nadchla pro myšlenku stát se sportovní novinářkou. Dokonce se pohybovala u kladenského hokeje v úspěšné éře 90. let a přispívala do jejich tištěného zpravodaje.

Takže si dobře pamatuje i začátky nejslavnějšího českého hokejisty Jaromíra Jágra. „S ním jsem ale rozhovor nedělala, mě tehdy víc zajímali hráči, kteří nebyli tak obletováni,” směje se Kateřina Bajtlová na závěr.